სტუდენტი: ნინი ცხოვრებაშვილი

ლექტორი: ნია ხაჭაპურიძე

ხალხთა დიდი გადასახლება

ექსპერტი 1: სახელმწიფო ინტერესები

„მე მიმაჩნია, რომ არსებობს უზენაესი სახელმწიფო ინტერესები, რომელთა დათმობა დაუშვებელია. როგორც კი ჩვენმა იმპერიამ დაუშვა საზღვრების მოშლა და გოთების მასიური შემოსვლა, ტერიტორიული კონფლიქტი გარდაუვალი გახდა. ჩემი პოზიციით, სახელმწიფოებრივი სტაბილურობის დარღვევა ყოველთვის იწვევს შეიარაღებულ დაპირისპირებას.“

ექსპერტი 2: ელიტები

„მე ამ მოვლენას პოლიტიკური ელიტების რაციონალურ არჩევნად განვიხილავ. იმპერატორ ვალენსს არ ამოძრავებდა ქვეყნის 'გეოპოლიტიკური' გადარჩენა; მას სურდა პირადი პოლიტიკური წონა, გამარჯვებულის რეპუტაცია და ძალაუფლების განმტკიცება შიდა კონკურენტების წინაშე. ეს ომი ელიტების პირადი ამბიციების შედეგია.“

ექსპერტი 3: საზოგადოებრივი განწყობები

„მე ვფიქრობ, რომ ელიტებმა არჩევანი ხალხის კარნახით გააკეთეს. რომაულ საზოგადოებას ჰქონდა მძაფრი ისტორიული მეხსიერება 'ბარბაროსულ' საფრთხეზე და ისინი ითხოვდნენ მკაცრ რეაგირებას. ჩემთვის სიმძიმის ცენტრი სწორედ საზოგადოების იმ მისწრაფებებშია, რომლებმაც იმპერატორი აიძულა, დათმობაზე არ წასულიყო.“

ექსპერტი 4: კულტურული ღირებულებები

„მე კი ვთვლი, რომ ელიტები მოქმედებენ საზოგადოების კულტურული კოდებით. კონფლიქტი გამოიწვია არა მომენტალურმა ემოციამ, არამედ ღრმად გამჯდარმა სტერეოტიპებმა რომაელთა კულტურულმა უპირატესობის განცდამ გოთების მიმართ. სწორედ ეს ღირებულებითი ბარიერი გახდა იმპერიის საბედისწერო შეცდომების საფუძველი.“

ექსპერტი 5: გეოპოლიტიკა

„მე დარწმუნებული ვარ, რომ ეს კონფლიქტი მხოლოდ იმიტომ შედგა, რომ მას საერთაშორისო პოლიტიკურ სივრცეში კონკრეტული ფუნქცია ჰქონდა. ჰუნების ზეწოლა და მსოფლიო მასშტაბის მოთამაშეთა გააქტიურება აიძულებდა მხარეებს, ჩაბმულიყვნენ ამ ომში. ეს იყო რეგიონული გადაჯგუფების ნაწილი.“

ექსპერტი 6: იდეალური წინამძღვრები

„მე მიმაჩნია, რომ კონფლიქტს ასაზრდოებს მსოფლიო მნიშვნელობის იდეები. ქრისტიანული სამყაროსა და ბარბაროსული წესრიგის დაპირისპირება, იდეოლოგიური დღის წესრიგი აი, რა გამოკვეთს მხარეებს. ჩემი აზრით, იდეებია ის ძალა, რომელიც ადამიანებს ბრძოლის ველისკენ უბიძგებს.“

ექსპერტი 7: მატერიალური ბაზისი

„მე ვამბობ: კონფლიქტი შესაძლებელია მხოლოდ იმიტომ, რომ მხარეებს მისი წარმოების რეალური შესაძლებლობა აქვთ. გოთებმა დაინახეს საკუთარი სამხედრო ბაზისი, რომმა კი თავისი. ჩემთვის მატერიალური რესურსებია 'ბაზისი', ხოლო იდეოლოგია მხოლოდ მოგვიანებით შექმნილი 'ზედნაშენია'.“

დასკვნა

საბოლოო ჯამში, რომის იმპერიისა და გოთების დაპირისპირება იყო სისტემური კრიზისი. სახელმწიფოებრივი სტაბილურობის რღვევა (საზღვრების მოშლა) გარდაუვალი გახდა მაშინ, როდესაც რაციონალურმა სახელმწიფო ინტერესმა ვერ გაუძლო ელიტების პირად ამბიციებსა და საზოგადოებაში გამჯდარ კულტურულ სტერეოტიპებს. ომი იქცა რეგიონული გადაჯგუფების ინსტრუმენტად, სადაც იდეოლოგია და კულტურული კოდები საბედისწერო შეცდომების კატალიზატორად მოგვევლინა.